

VAT – zadбай o instrukcję wewnętrzną weryfikacji kontrahentów krajowych

Dochowanie należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych to temat, który od dawna budzi wiele wątpliwości. Firmy obawiają się, że błąd może je wiele kosztować, w przypadku gdy organy udowodnią, że podatnik wiedział lub powinien był wiedzieć przy dochowaniu należytej staranności, że przez nabycie towaru weźmie udział w transakcji związanej z oszustwem w podatku VAT. W takiej sytuacji mogą mu one odmówić prawa do odliczenia podatku VAT.

Ministerstwo Finansów opublikowało dokument zawierający metodykę

Ministerstwo Finansów na swojej stronie internetowej opublikowało 25 kwietnia 2018 roku dokument „Metodyka w zakresie oceny dochowania należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych”. Stanowi on rezultat prowadzonych od września 2017 roku konsultacji społecznych.

Dokument ten, wbrew powszechnemu oczekiwaniu, nie przyjął formy objaśnień podatkowych, które przy zastosowaniu się do ich treści gwarantowałyby podatnikom ochronę ich rozliczeń podatkowych. Ostatecznie, posiada on charakter wytycznych, którymi organy podatkowe mają kierować się przy ocenie, czy podatnik zachował należyłą staranność w weryfikacji kontrahentów krajowych, z którymi zawiera transakcje.

Metodyka oceny dla organów podatkowych

Opisana w dokumencie metodyka została podzielona na trzy główne sekcje, tj. (i) ocenę dochowania należytej staranności w transakcji zawieranej z kontrahentem, z którym po raz pierwszy nawiązywana jest współpraca, (ii) ocenę dochowania należytej staranności w transakcji zawieranej na etapie kontynuowania współpracy z kontrahentem oraz (iii) ocenę dochowania należytej staranności przy dokonaniu płatności z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Metodyka nie ma zastosowania do transakcji zawieranych w obrocie międzynarodowym.

W świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, organy podatkowe mogą odmówić podatnikowi prawa do odliczenia podatku VAT, jeżeli udowodnią, że podatnik wiedział lub powinien był wiedzieć – przy dochowaniu należytej staranności – że przez nabycie towaru uczestniczył w transakcji związanej z oszustwem w podatku VAT.

Mimo, że opracowany przez Ministerstwo Finansów dokument nie posiada w świetle przepisów Ordynacji podatkowej wiążącego charakteru, z pewnością będzie on stanowił podstawę do oceny przez organy podatkowe, czy w konkretnym przypadku dochowali Państwo należytej staranności w zweryfikowaniu swojego kontrahenta i okoliczności transakcji.

Jak się przygotować na kontrolę

Ze względu na wspomniany wyżej charakter wytycznych, nie można automatycznie przyjmować, że niezastosowanie się do nich dowodzi winy przedsiębiorcy. Jednak firmy powinny zadbać o to, aby przy ewentualnej kontroli możliwe było wykazanie dochowania należytej staranności w procesie doboru kontrahenta.

W związku z powyższym firmy celem zabezpieczenia prowadzonych transakcji powinny zadbać o sporządzenie wewnętrznej instrukcji dla pracowników. Może być to uznane przez organy podatkowe za przejaw dochowania należytej staranności ze strony przedsiębiorstwa w wyżej wspomnianym zakresie.

Autorzy:

Anna Szkudlarek, radca prawny, doradca podatkowy, wspólnik, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy

Paweł Kempa, prawnik, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy